

Így csináltuk Budaörsön

A budaörsi Ne Fűts Hulladékkal Mozgalom 2 éves tevékenységéről olvashatsz ebben a dokumentumban. Reméljük, hogy hasznos, ösztönző mindenki számára, aki tenni akar a jobb levegőért.

A mozgalmat azért hívtuk létre 2019. januárban, mert kisgyerekes szülőként különösen zavaróvá vált a pánikszerű bemenekülés a kertből és a szellőztetés szokszori elmaradása.

Előkészületek - első lépés

A probléma észlelése után megfogalmazódott, hogy jó lenne mérni a levegő minőségét nyáron és télen is, hogy a kettőt össze lehessen hasonlítani. A Levegő Munkacsoportot kerestem meg ezzel a felvetéssel, gyorsan kiderült, hogy egy-egy ilyen mérés egyrészt költséges egyenként is, de másrészt pedig sok mérésre lenne ahhoz szükség, hogy a valóságot megközelítő adatokat kapjunk, mivel a levegő minősége rengeteg környezeti hatástól is függ (szélmozgás, hidegpárna stb.).

A Levegő Munkacsoport tanácsa az volt, hogy menjek át a szomszédhoz és kérjem meg, hogy ne fűtsön hulladékkal. Ezzel párhuzamosan megkerestem az önkormányzatot is, hogy megtudakoljam, mi az, amit az önkormányzat tud tenni az ügyben, amennyiben nem jutok dűlőre.

Miután átmentem és láttam az állapotokat úgy döntöttem, hogy felajánlom, hogy veszek neki egy köbméter fát, megrendeltem, kiszállították. A szomszédom nem jól szituált körülmények között élt, de nem is mélyszegénységben, így fontosnak tartottam jelezni azt is, hogy a tevékenységének jogi következményei is lehetnek, mindamellet, hogy nem áll szándékomban és csak utolsó lépésként tennék ilyen lépést.

Ezek után felmerült, hogy bárhol is járok a városban, hasonló problémával szembesülök és jobb lenne ezt az egészet nyilvánosan, többen együtt csinálni.

Szerencsére volt a városban más ember is, aki ebben partner volt, így megalapítottuk mozgalmunkat.

Szórólapozás, tájékoztatás - második lépés

Az egyik kézenfekvő dolog a szórólapozás volt és a témába vágó fontos tudnivalók összegyűjtése. Rátaláltunk azonban a Herman Ottó Intézet futsokosankampany.hu oldalára, ahol letölthetőek voltak a szórólapok, plakátok, nyomdakész állapotban. Miután érdeklődtem, hogy rendben van-e, ha ezeket letölthetve szórólapokat nyomtatunk, kiderült, hogy nem szükséges nyomtatni, mert adnak szívesen, maradt még nekik bőven. Így hozzájutottunk 2000 szórólaphoz és 30 plakáthoz, amelyeket később a megbeszéléseken, illetve az utcákat járva postaládákba szórtunk. A plakátokat pedig főként ovikba, bölcsikbe és iskolákba rakhattuk ki, az intézményvezetők hozzájárulásával.

Megszólítottuk, bevontuk a budaörsi közösséget - harmadik lépés

Miután találtunk egy jó helyet a beszélgetések megtartásához (egy gyerekfoglalkoztatót, ahol a környezettudatosságra neveléssel kapcsolatos foglalkozásokat tartanak), a mozgalom indítása négy nyilvános beszélgetés-sorozat meghirdetésével történt. Az eseményről a helyi rádió és újság is hírt adott, illetve szórólapokat nyomtattunk és szórtunk szét a városban.

Azért gondoljuk fontosnak a 4 megbeszélés előre meghirdetését, mert így egyrészt komolyabban vehető a kezdeményezésünk, másrészt jobban tervezhető volt, hogy melyik megbeszélésen mit

csinálunk majd.

Az eseményről tájékoztattuk a polgármestert is és meghívtuk a környezetvédelemért felelős emberüket a megbeszélésekre.

Magyarországon a rossz levegő egyik fő okozója az otthoni hulladék égetése, pedig a törvény szerint hulladékkal fűteni bűncselekmény!

Az így keletkező rossz levegő rákot, szívinfarktust, agyvérzést, a magzatok genetikai károsodását, impotenciát és más betegségeket okozhat.

Fűtési szezonban Budaörsön sokan hulladék vagy kezelt fa (régibútorok, korhadt OSB lapok stb.) felhasználásával fűtenek.

Ezen változtatnunk kell!

- Szeretnénk, hogy Budaörsön lehessen télen is idegeskedés nélkül szellőztetni!

- Szeretnénk, ha nem kellene aggódni az udvaron elaltatott kiségyerek egészségéért!

- Szeretnénk, ha nem kellene aggódni a saját egészségünkért!

- Szeretnénk, ha ezt mások is megértenék és változtatnának rossz szokásukon!

Hogy hogyan éadjuk miedzt el?

Gyere el találkozóinkra és tegyünk közösen azért, hogy Budaörsön tiszta levegőt szívhasunk télen is!

Az kezdeményezés szervezői: Várady Zsolt és Szűcs-Winkler Róbert

Emészthetővé, érdekessé tettük a megbeszéléseket - negyedik lépés

A megbeszélésre vittünk pogácsát és innivalót - arra számítottunk, hogy kb. 10-15 ember vesz majd részt -, és fontos volt, hogy a megbeszéléseket - kis túlzásan ugyan - de tréning szerűen csináltuk, az egyes megbeszélés tematikája ez volt:

Első találkozó

Az első megbeszélést egy átfogó és szakmai bemutatóval kezdtük, bemutattuk a budaörsi körülményeket (autópálya, széljárás) és tájékoztattuk a jelenlevőket, hogy nem ez a fő probléma, hanem a fűtés. Ezek után a hulladékkal, helytelen fűtéssel járó következményekről szólt az előadás.

A prezentációt feltöltöttük az országos Ne Fűts Hulladékkal Mozgalom letöltések/megosztások oldalára is, [ide kattintva](#) tudod letölteni.

A megbeszélés második felében kisebb csoportokra bontottuk a megjelent 12 résztvevőt és azt kértük tőlük, hogy szedjék össze, beszéljék át, hogy kinek, milyen indítéka lehet arra, hogy szeméttel, kezelt fával fűtsön.

Kiderült, hogy többen is évek óta küzdenek a szomszédokkal és volt nagyon súlyos eset is (pl. autógumi égetés).

A megbeszélés előtt egy tervet készítettünk:

Milyenek legyünk az előadás közben?

- lendületesek
- határozottak
- humor

összeszedni, hogy ki miért van itt!!!!

18.00 - 18.15

érkeznek, eleve egy körben ülünk le

18.15 - 18.25

Köszöntés, örülök, hogy ilyen sokan eljöttek stb.

Mivel ez egy nyilvános esemény, ezért a sajtó is tudósíthat róla. Azonban ha valaki nem szeretne fotón szerepelni, vagy nem szeretné, ha a hozzászólása névvel jelenne meg, kérem jelezze.

Azért vagyunk itt, és nem kisebb dolgora vállalkoztunk, minthogy nulla legyen a kezelt fával, hulladékkal fűtők száma Budaörsön, ez a feladat, ezt kell megoldanunk, erre keresünk megoldást és hiszünk abban, hogy meg fogjuk oldani.

Mi kell ehhez?

Nagyon fontosnak tartom, hogy ne csak beszéljünk a dologról, hanem az legyen a cél, hogy csináljunk valamit, legyen akár az csak egy picit eredmény. Dumálni arról, hogy az kéne, hogy, az lenne a jó, hogy ha és efféle egyéb dolgoknak nincs értelme. Attól, hogy mi itt elképzejük, hogy mi lenne a jó, vagy attól, hogy elképzeljük, hogy milyen jó lenne, ha az önkormányzat vagy a kormány ezt vagy azt csinálná, sem a kormány, sem az önkormányzat és legkevésbé a hulladékkal fűtők nem fognak megváltozni. Tehát mégis egy nagyon fontos cél, hogy február 7-én azzal az érzéssel és tapasztalattal menjünk haza, hogy elértünk valamit és tudjuk, hogy mit kell tennünk most és mit kell tennünk a következő fűtési szezonban, vagy tudjuk, hogy mit kell mondanunk másoknak, aki hasonló problémával küszködik.

Ennyi alkalom és ennyi idő kevés ahhoz, hogy egy szervezetet hozzunk létre, tehát nem az a cél, hogy egy széleskörű mozgalmat szervezzünk. A cél inkább az, hogy a közös gondolkodás tapasztalatait mindenki hazavigye és ezekkel felvértezve maga elkezdje megoldani az ő maga a

problémát, illetve cél, hogy mindent dokumentáljunk és ami alapján mások is elindulhatnak ezen az úton akkor is, ha nincsenek most itt.

A mai napon első körben Szücs-Winkler Róbert előadást tart az elméleti háttérrel kb. 20 percben. Megtudhatjuk, hogy mivel jár a hulladékkal való fűtés, milyen a légszennyezettségi állapot Budaörsön.

Utána közösen, egy módszer segítségével megpróbáljuk megfejtetni, hogy mi lehet a motivációja annak az embernek, aki hulladékkal fűt. Jöjünk rá arra, hogy ki az, akire hatni akarunk?

Végül felvázoljuk azokat a lehetőségeket, amiket a következő két hétben - a következő találkozókig - tudtok csinálni, hogy senki se unatkozzon.

18.25 - 18.45

Robi előadása

18.45 - 19.15

ki az ember? Kis csoportokban vagy együtt, attól függ, hogy hányan vagyunk.

19.15 - 19.25

Eszközeink:

- át lehet menni a szomszédhoz, beszélni vele, egy-egy szórólappal
- lehet beszélni a többi szomszédal, akinek ez szintén probléma és akár közösen átmenni
- lehet gyűjtős gyűjtő akciót szervezni (saját sztorim)
- lehet feljelentést tenni a Budakeszi járási hivatalnál
- weboldalak ajánlása

19.25 - 19.45

kérdések, felvetések megbeszélése.

19.45 - 20.00

lehetséges feladatok a következő 2 hétre

- vannak szórólapok, amiket osztani lehet. Postaládába, kocsmában stb.
- vannak plakátok, amiket ki lehetne ragasztani, pl. munkahelyen stb. Aki úgy látja, hogy tud egy jó helyet, ahova ez kimehet kérjen plakátot.
- gyűjtsük össze az eseteket. Akár eredményre vezetett, akár nem.
- beszéljünk ismerősökkel, meséljük neki el a dolgot, hátha ő is kedvet kap, hogy eljöjjön a következő alkalommal
- utánanézni annak, hogy pontosan mik a feltételei annak, hogy valaki tüzfát kapjon Budaörsről (és nem az államtól, mert az rossz minőségű)

20.00 - lezárás. Mi lesz a következő alkalommal?

"Az összejeövetel azzal az eredménnyel zárult, hogy először mindenki próbáljon békés úton eredményre jutni a környékén élő hulladékégetőkkel, és Várady Zsolt példáját (erről ITT írtunk) követve. Az első körben beszélgetéssel és tájékoztatással keressük meg a szomszédot, beszéljünk neki a légszennyezés egészségromboló hatásáról, illetve a várható hatósági büntetésről is, mely háromszázezer forintig terjedő bírság lehet, illetve bizonyos esetekben börtönbüntetés. Tegyük ezt segítő szándékkal közelítve, például akár gyűjtős ajándékozással, mert sok esetben ugyan fával

fűtenek, de annak meggyújtásához használnak hulladékot- hangzott el. Eredménytelenség esetén pedig a Budakeszi Járási Hivatalhoz lehet fordulni, ők léphetnek fel hatóságilag. És minél több embert kell tájékoztatni a káros következményekről, mert minél több emberhez jut el, annál nagyobb az esélye, hogy valahol foganatja lesz."

forrás: Budaörsi Napló - a teljes cikk elolvasásához [kattints ide](#)

Második találkozó

Első lépésként felvázoltuk a hulladékkal fűtők három jellemző típusát, melyeket előző alkalommal gyűjtöttek össze a résztvevők. A jelenlévők mostani feladata az volt, hogy e csoportokat tanulmányozva, egyénre szabott megoldási javaslatokat gyűjtsenek, hogyan tud segíteni a közösség.

Az első beszélgetésen és az utána kapott emailben megírt panaszok alapján szembesültünk azzal, hogy sok ember nem jut dűlőre szomszédjával, a hatósági intézkedés pedig nem hatékony. Ezért felkerestük Budaörs Város Önkormányzatát, a Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot, a Budakeszi Járáshivatalat, a helyi önkéntes tűzoltókat és a rendőrkapitányságot is. Tájékoztatottuk a megjelenteket, hogy egy találkozót szerveztünk, aminek célja az volt, hogy az egyes intézmények elmondják a hatósági jogköreiket, mozgásterüket az ügyben.

bár elsőre az egyes hatóságok együttműködőnek bizonyultak, végül a találkozó előtt 2 nappal, az önkormányzat kivételével lemondták a találkozót, ez további lépésekre ösztönzött minket.

Annak érdekében, hogy a városvezetés és a hatóságok átlássák a probléma nagyságát, arra kértük az érintetteket, hogy akár név nélkül, írják meg, ha a környezetükben tapasztalnak illegális fűtésre utaló jeleket, és küldjék el email címünkre.

ez nem igazán járt sikerrel, egy ilyen történet érkezett

Aláírás gyűjtő íveket is kiosztottunk, amin a budaörsi lakosok aláírásukkal erősíthették meg, hogy egyetértenek a kezdeményezéssel.

megkerestünk pár embert ezügyben és a megkeresettek nagy százaléka alá is írta a lapot, de azzal szembesültünk, hogy ez nagyon időigényes feladat - járni az utcákat, becsöngetni, elmondani a jövetelünk célját stb. - erre nem maradt energiánk, időnk

A találkozóról részletes beszámolót írt a Budaörsi Napló. A teljes cikk elolvasásához [kattints ide](#).

Harmadik találkozó

A harmadik találkozóról is részletes beszámolót írt a Budaörsi Napló, a teljes cikk elolvasásához [kattints ide](#). Idézet a cikkből:

"Várady Zsolt felvezetőjében elmondta, hogy a hatóságokkal való egyeztetésre azért van szükség, mert a beérkezett levelekből kiderült, sokkal több lakost érint a probléma, és az ellene való

küzdelem kilátástalan a bizonyíthatóság nehézsége miatt, azt remélik, a hatóság a jövőben elrettentőbb szereplője lesz az ilyen ügyeknek.

Az összejövétel irányítását ezután átvette Horváth – Tőreki Gergely, aki improvizációs színész és tréner, valamint Bognár Anna, aki maga is budaörsi és akit a Szamárfül Projekt műsoraiból ismerhet a helyi közönség. A színészek a drámapedagógia eszközeivel ismertették meg a jelenlévőkkel, melyek felhasználhatók élethelyzetek problémáinak megoldására. Az improvizációs feladatok lényege, hogy bátorítást nyújtsanak, illetve olyan technikákat tanítsanak, mellyel javítani lehet a kommunikáción, és így egy higgadtabb, célirányosabb kapcsolatfelvétel valósulhat meg a hulladékkal fűtők és annak káros hatásait elszenvedők között, talán van mód arra, hogy megváltoztatható legyen a környezetszennyezők hozzáállása.

A konkrét feladatok között volt olyan, ami valóban hasznosnak bizonyult. Először tisztázták, mit jelent az alacsony és a magas státuszú ember.

Alacsony státuszú ember általában nem tart szemkontaktust, lesüti a szemét, halkan motyog, görnyedt testtartású, bizonytalan, míg a magas státuszú magatartás jellemzői a céltudatos, határozott fellépés, az egyenes tartás, nyugodtság, összeszedettség. Az improvizációs feladat, melyben mindenki részt vett, arra irányult, hogy a különböző státuszokat kipróbálják egymáson a jelenlévők, azaz, milyen érzés, ha alacsony státuszban kommunikál hulladékégetőként az alacsony státuszú reklamálóval, illetve milyen, ha magas státuszúval és fordítva. Miután minden variációban kipróbálták, kiderült, hogy hatékony előrelépés két magas státuszú ember kommunikációja révén

történhet, amikor a panaszos részéről is erősebb a nyugodt és kedves hangnemű meggyőző erő, mint a vádaskodás. „Más érzések vannak az emberben, amikor más stílusban beszél” – fogalmazta meg tapasztalatát az egyik résztvevő.

Negyedik találkozó

A találkozóra meghívtuk Henszelmann Imrét, a Magyarországi Cserépkályhások, Kandallóépítők és Gyártók Országos Ipartestületének titkárát vendégnek. Ő szintén elmondta, hogy a hulladékégetés a legkárosabb levegőszennyezés, és hogy a szemétegetés emberi hozzáállás kérdése, ki mennyire felelős maga, a gyerekei és a többi ember életéért.

"A találkozón Várady Zsolt elmesélte, hogy megghiúsult az érintett hatóságokkal megbeszélte egyeztetés, mert az ügyben leginkább érintettek (az önkormányzat kivételével mindenki) lemondták. Mivel azonban az idei fűtési szezon még tart, ezért javasolta, hogy a közvetlen cselekvéshez gyűjtsenek javaslatokat, mit lehet tenni magánemberként. Az elhangzottak között ismét szerepelt a szélesebb körben történő tájékoztatás, mert nagyarányú lehet azoknak a száma, akik a bútorlapot fának tekintik és nincsenek tudatában annak, hogy mérgező anyagokat juttatnak a levegőbe."

forrás: Budaörsi Napló - a teljes cikk elolvasásához [kattints ide](#)

Összességében azt mondhatjuk, hogy nagyon jól sikerültek a találkozók és nagyon fontos lépés volt. Minden találkozón volt 10-15 ember, ami bár kevésnek tűnik, a civil szervezősdi világban ez egy nagyon jó számnak számít.

Nagyon nagy segítségünkre volt a helyi sajtó és hálások vagyunk azért, hogy minden találkozóról tudósítottak és tájékoztatták a budaörsieket.

Egyeztettünk az önkormányzattal - ötödik lépés

Mikor elindítottuk a mozgalmat, szándékosan kerültük azt, hogy egyből az önkormányzattal együttműködve, közösen keressük a megoldást. Nem bűnös dolognak gondoltuk az együttműködést, viszont fontosnak tartottuk, hogy először a közösségi, lakossági oldalt szólítsuk meg. Csak így derülhetett ki, hogy ez egyáltalán probléma-e a városban, hányan érzik úgy, hogy ez ellen tenni kéne és érdemes-e egyáltalán tovább csinálni a mozgalmat.

Miután az első két hónap sikeresen zárult, kiderült, hogy nagyon is van igény a mozgalomra, gyorsabb és jobb eredményt érhetünk el az önkormányzat együttműködésével, ezért elkezdtük az egyeztetést velük.

A megbeszélések jól sikerültek és fontosak voltak olyan szempontból is, hogy megismerjük egymást, tájékoztatást adjunk és kapjunk egymás céljairól, elképzeléseiről az üggyel kapcsolatban és ezzel elindult egy folyamat.

Kialakult a mozgalom, több "belső" megbeszélést tartottunk - hatodik lépés

Bár az első szezon végén kialakult a mozgalom olyan tekintetben, hogy kiderült, ki az, aki szívesen részt vesz tevékenyen is. Tervbe vettük, hogy a tavaszi, nyári időszakban is találkozunk, volt is pár találkozó, amikor a további teendőkről, ötletekről beszéltünk.

A következő téli szezonban végül a leginkább veszélyeztetettekkel való foglalkozás mellett döntöttünk.

Nagyon fontos volt és jó érzés, hogy már nem csak ketten, hanem öten vagyunk akik tennének az ügyért. Fontos volt az is, hogy a találkozókra jobban megismertük egymást, teáztunk, söröztünk és közben picit megismertük egymást, sokat ötleteltünk közösen. Összességében elmondható, hogy ez is egy nagyon fontos része volt annak, hogy sikert érjünk el.

Kérdőívet küldtünk a böcsiknek, oviknak és általános iskoláknak - hetedik lépés

A kérdőív elüldése előtt, telefonon felhívtuk az összes intézményt és tájékoztattuk az intézményvezetőt a céljainkról és megkérdeztük, elküldhetjük-e a kérdőívet. A kérdőív mintát megtalálod az országos Ne Fűts Hulladékkal Mozgalom feltöltések, megosztások oldalán. [Kattints ide](#) a kérdőív letöltéséhez.

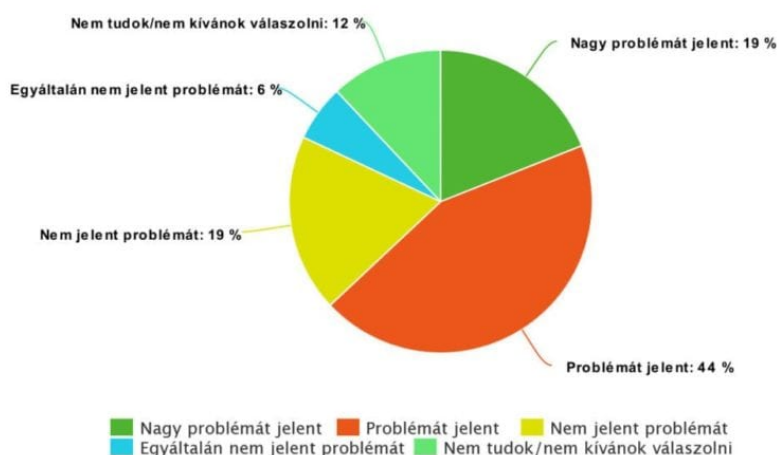

A megkeresett 21 intézményből 16-an (76%) töltötték ki a kérdőívet, az eredménye elszomorító lett és bőven ad okot aggodalomra.

Kiderült, hogy a választ adó intézmények majdnem 2/3-ánál problémát jelent a légszennyezés, (ötödénél nagy problémát). Sokszor lehetetlen a szellőztetés, a légszennyezés miatt kevesebb a szabadtéri játék és jelentős mértékben (40%) jelölték meg, hogy a légszennyezés hatása szem, orr, torok irritációban, illetve asztma és egyéb krónikus légúti megbetegedések gyakoribb előfordulásának formájában nyilvánul meg.

A kitöltés időigényes volt, először telefonon megkerestük az intézményvezetőket, hogy lenne egy ilyen kérdőív és kitöltenék-e? Utána elküldésre és begyűjtésre is több időt kell szánni.

Mennyire jelent problémát a légszennyezés az Önök intézménye számára?
<https://nefutshulladekkal.hu>

Petíciót indítottunk - nyolcadik lépés

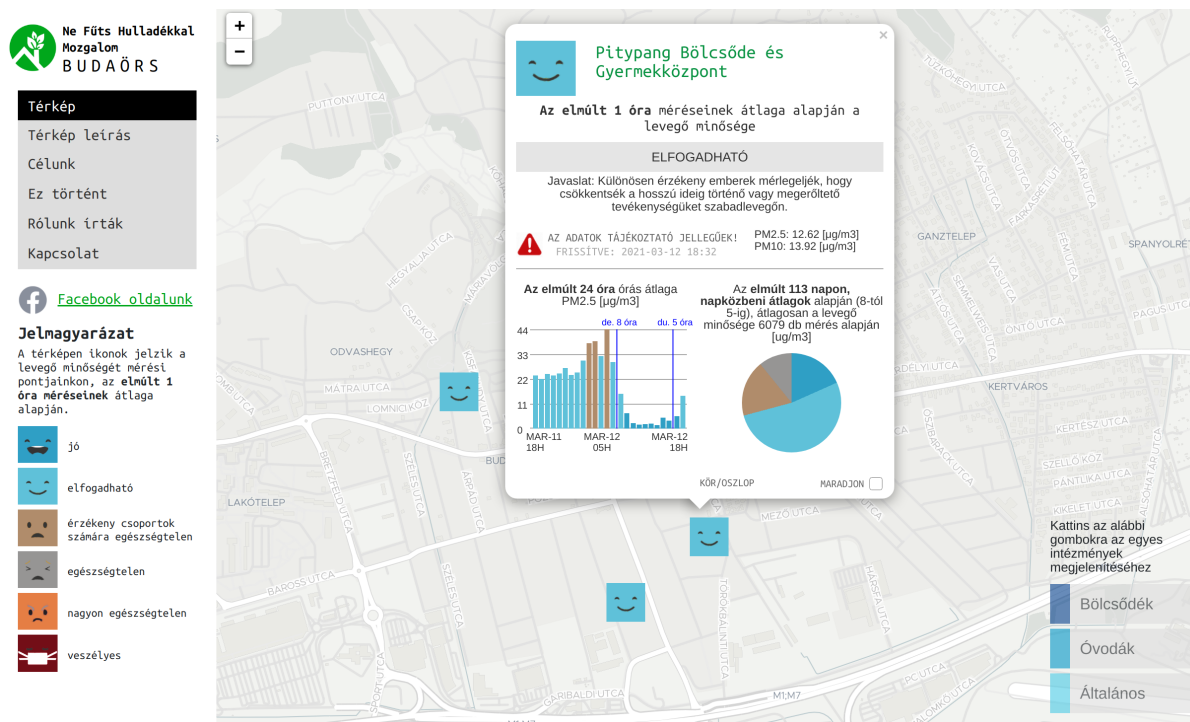
Látva az eredményeket a gyerekekkel foglalkozó intézmények kérdőívre adott válaszaiból, illetve az a tény, hogy a hatóságok nem ültek le velünk beszélni, arra ösztönzött minket, hogy magasabb fokozatra kapcsoljunk és még nagyobb nyomást helyezünk a hatóságra. Ezért petíciót indítottunk az aHang oldalán. [Kattints ide](#) a petíció elolvasásához.

A petíciót 660-an írták alá pár hónap alatt ami egy nagyon jó szám. A petícióban és a lebonyolításban is nagyon sokat segítettek az aHang munkatársai, nagyon hálásak vagyunk nekik emiatt. Sokat segített a petíció elterjesztésében, hogy az aHang - számos hasznos civileket segítő funkció mellett - tud olyan emaileket küldeni a regisztrált felhasználóiknak, amit csak a budaörsiek kaptak meg.

Szállópor mérőhálózatot építettünk - kilencedik lépés

A szállópor mérése érdekében szállópor mérő hálózatot építettünk, az egyes mérőket pedig három óvodában és egy bölcsődében helyeztük ki, az önkormányzat jóváhagyásával, engedélyével. 2 hónappal később még négy magánszemélynél is kihelyeztünk mérőket.

A mérők kihelyezésével célunk volt, hogy számszerűsítsuk a láthatatlant, illetve, hogy a mérések eredményei szakmai beszélgetéseket, hatósági egyeztetéseket indítson el. Mindemellett pedig hasznos a mindennapokban is: például mielőtt szellőztetünk vagy játszótérre indulunk, rápillanthatunk az adatokra.

2021. januárjában, a mért adatok alapján egy összesítést és értékelést készítettünk a levegő minőségéről, a Budaörsi Naplóban megjelenő cikkünk elolvasásához [kattints ide](#).

Sikert értünk el a petícióval - tizedik lépés

A tevékenységünk és a petíció hatására, illetve mivel az önkormányzat nyitott volt a probléma kezelésére ezért az önkormányzat kezdeményezésére összeültek a hatóságok képviselői és megállapodtak abban, hogy a hatékonyabb hatósági fellépést úgy segítik, hogy az önkormányzat egy zöld számot indít, amit a lakosok hívhatnak kirívó esetekben. A hívás után a közterület és a rendőrség járőre kimegy a helyszínre, dokumentálja az esetet és továbbítja a hatósági jogkörrel rendelkező járási hivatal felé.

Budaörs Város Önkormányzatának weboldalán megjelent közleményt [ide kattintva](#) tudod elolvasni.